

Modernas studijas un perspektīva karjera

Lita Grafa

Latvijā jau vairākus gadus trūkst siltuma un gāzes tehnoloģiju speciālistu, kas traucē nozares dinamiskai izaugsmei. Agrāk jaunieši ne-labprāt izvēlējās šo nepieciešamo un perspektīvo specialitāti, bet paš-laik situācija ir mainījusies – par to stāsta Rīgas Tehniskās universi-tātes Siltuma un ūdens tehnoloģijas katedras vadītājs, profesors Egīls Dzelzītis.

Studēt gribētāju netrūkst

Rīgas Tehniskās universitātes Būvniecības fakultātes Siltuma un gāzes tehnoloģiju programmā studē aptuveni simts cilvēku, tai skaitā bakalaura, inženierstudiju, maģistrantūras un doktorantūras studenti. Jaunie speciālisti Latvijas tirgū ir ļoti pieprasīti. “Darbaspēka pieprasījums arvien pieaug, jo Latvija ir visvairāk gazificētā valsts Baltijas reģionā un attīstība tikai pieaug, līdz gazificēs visu valsts teritoriju. Pieprasīti ir gan speciālisti, kas plāno un projektē, gan tie, kas izbūvē un montē. Mūsu absolventi strādā gan a/s “Latvijas Gāze”, gan arī citos uzņēmumos – durvis viņiem ir atvērtas,” stāsta profesors Egīls Dzelzītis. “Studentus var iedalīt divās grupās – tie, kas mērķtiecīgi nākuši studēt tieši ar gāzes saimniecību saistītās lietas, un tie, kurus interesē būvniecība kopumā, – jaunieši, kuri sīkāku specializāciju, iespējams, vēl nav izvēlējušies,” stāsta Egīls Dzelzītis. “Ar prieku var atzīt, ka studēt gribētāju netrūkst. Pirmām kārtām jāmin tas, ka atrodamies Būvniecības fakultātes telpās un tā ir ne tikai fiziska atrašanās vieta. Tam ir īpaša nozīme studiju jomā, jo būvniecība sevī ietver arī gāzes un ūdensvadu izbūvi, tādēļ ar būvniecību nav jāizprot tikai ēku celšana.”

Profesors Egīls Dzelzītis,
Rīgas Tehniskās universitātes, Siltuma un ūdens tehnoloģijas katedras vadītājs

Darba devēju durvis vaļā

“Viena no mūsu augstskolas svarīgākajām priekšrocībām ir sadarbība ar darba devējiem, proti, nozares uzņēmumiem – gāzes piegādi, monāžu un visu, kas ar to saistīts,” norāda Egīls Dzelzītis. Dialogs starp mācībspēkiem un darba devējiem ir ļoti intensīvs. Tā kā joma ir specifiska, svarīgi sagatavot speciālistus, kuri uzreiz pēc akadēmiskā grāda iegūšanas spēj konkurēt darba tirgū, ātri pielāgojoties darba devēja prasībām.

“Ļoti svarīga ir sadarbība ar a/s “Latvijas Gāze”, kas ne tikai izstrādā studiju programmas, bet arī sniedz finansiālu atbalstu studentiem stipendiju veidā. Katru gadu “Latvijas Gāze” apbalvo labākos kvalifikācijas darbus.”

Cieša sadarbība izveidojusies arī ar “Latvijas Gāzes” Mācību centru. “Liela daļa mūsu absolventu ir Mācību centra pasniedzēji, un otrādi. Daudzi mūsu pasniedzēji ir pieredzējuši un ļoti zinoši “Latvijas Gāzes” darbinieki. Ciešā sadarbība atspoguļojas arī izglītības kvalitātē – cik augsta ir profesionālītātes latiņa. Kopīgiem spēkiem arvien papildinot un attīstot studiju programmu, mēs attīstām arī profesionalitātes kopējo līmeni.”

Gāzes tirgus perspektīva

Pateicoties neparastajam zemes slāņa veidojumam, pirms vairākiem gadiem Latvija kļuva par dabasgāzes krātuves centru. Baltijā izbūvēja lielāko dabasgāzes krātuvi reģionā, kura ar gāzi apgādā gan Latvijas, gan daļēji arī Igaunijas, Lietuvas un pat Krievijas patērētājus. “Šī dabasgāzes krātuve ne tikai ir ekonomiski izdevīga, bet arī veicina sadarbību ar citām valstīm un reģioniem. Pateicoties Inčukalna dabasgāzes krātuves atrašanās vietai, mūsu valstī regulāri ierodas eksperti no citām valstīm, kas savukārt mums ļauj paplašināt savu redzējumu un izprast, kā dabasgāzes jomā strādā citur pasaulē,” klāsta profesors.

Raugoties gazifikācijas attīstības tālākā perspektīvā, Egīls Dzelzītis uzsver, ka nozare ir perspektīva un pieprasījums pēc jauniem speciālistiem palielināsies. “Tādi novecojuši kurināmie kā, piemēram, malka mūsdienu aktīvajam cilvēkam kļūst arvien neaktuālāki, jo prasa daudz lielāku darbu, – jāsa-gādā malka, jāsakrauj, ikreiz, kad vēlies sasildīt māju, tā jāliek krāsnī un jā-iekurina. Tas ir laikietilpīgi. Ar gāzi ir daudz vienkāršāk, turklāt mūsdienu pieejamie gāzes apkures katli paredz ērtu siltuma regulāciju pat tad, kad cilvēks neatrodas savā mājoklī,” uzskata Egīls Dzelzītis. Profesors uzsver, ka

tieši komforts ir aspekts, kas arvien vairāk palielinās gazifikācijas tempus reģionā.

Domā par gāzes efektīvu izmantošanu

Profesors uzskata: ņemot vērā to, ka dabasgāze ir izsmeļams resurss, efektīvākam gāzes patēriņam arvien tiks meklēti jauni risinājumi. “Tiek pētīts, kāda slodze nepieciešama katram gazificējamam objektam, lai noteiktu visvairāk piemēroto un efektīvāko gāzes pieslēgumu, tā-tad – iebūvēt mājā individuālo gāzes katlu vai pieslēgties centrālajam gāzesvadam. Šo darbu veikšanai pašlaik izmanto ļoti attīstītas un drošas tehnoloģijas. Līdz ar to, projicējot tirgus attīstības tendences akadēmiskajā vidē, skaidri iezīmējas arī vadlīnijas, kā mainās programma, kuru piedāvā studentiem, lai tie veiksmīgi konkurētu darba tirgū.”

SIA “Viessmann” veidos īpašu laboratoriju Rīgas Tehniskajā universitātē

Daudzus gadus profesora Daniela Turlaja vadībā tiek realizēta cieša sadarbība starp RTU Siltumenerģētikas un siltumtehnikas mācību programmas pasniedzējiem un pasaulē pazīstamo firmu “Viessmann” Latvijā. Sadarbības ietvaros uz Siltumenerģētikas un siltumtehnikas institūta mācību spēki ir pasnieguši kursus SIA “Viessmann” speciālistiem un arī šī uzņēmuma klientiem. Savukārt RTU studenti izmanto SIA “Viessmann” laboratorijas un saņem apmācību kursus pēc iepriekš saskaņota grafika par tēmām:

- netradicionālie enerģijas avoti;
- kurināmais, degvielas un degšanas teorija;
- jaunāko apkures katlu siltummaiņu, koģenerācijas iekārtu kurss;
- katlu māju automatizācijas pamatkurss;
- reģeneratīvās enerģijas sistēmas;
- apkures iekārtu darbība, režīmu ieregulēšanas apmācība “Viessmann” katlu iekārtām;
- “Viessmann” apkures iekārtu darbības praktiskā demonstrēšana, jaunākās Viessmann tehnoloģijas.

Pašreiz spēkā ir 11.05.06. noslēgtā Vienošanās par zinātniski pedagoģisko sadarbību un uz iepriekšējās Vienošanās pamata starp firmas “Viessmann” pārstāvniecības vadītāju Arti Glāzeru un RTU Transporta un mašīnzinību fakultātes dekānu Ēriku Geriņu tiek gatavots līgums par Viessmann vārdā nosauktās mācībupētnieciskās laboratorijas izveidi RTU, Ezermalas ielā 6–503, kuru pilnībā apgādāts tikai ar firmas dāvinātajām iekārtām.